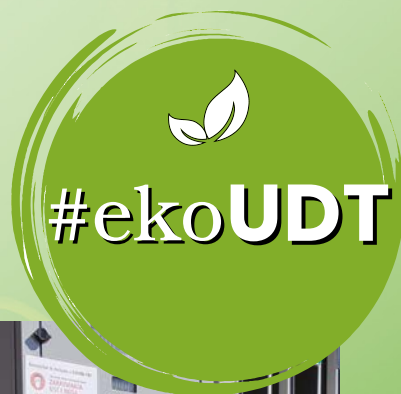

DARIUSZ BAKALARSKI

Kierownik Wydziału
Urządzeń Ciśnieniowych
Departament Techniki
Urząd Dozoru Technicznego

ekoUDT BADANIA SYSTEMÓW VRS NA STACJACH PALIW

TROSKA O KLIMAT ORAZ ZDROWIE OBYWATELI POWODUJE, ŻE DĄŻYMY DO ZMNIEJSZANIA EMISJI SZKODLIWYCH SUBSTANCJI DO ATMOSFERY. ZARÓWNO W TROSCE, JAK I W WALCE ZE ZMIANAMI KLIMATU NA ZIEMI. TAKIMI SZKODLIWYMI SUBSTANCJAMI SĄ M.IN. WĘGLOWODORY ZNAJDUJĄCE SIĘ W PARACH PALIW ULATNIAJĄCYCH SIĘ PODCZAS NAPEŁNIANIA LUB ROZŁADUNKU CYSTERN DO TRANSPORTU TOWARÓW NIEBEZPIECZNYCH CZY TEŻ PODCZAS CZYNNÓŚCI TANKOWANIA SAMOCHODÓW NA STACJACH PALIW.

Ograniczeniu emisji tych szkodliwych substancji do atmosfery mają służyć dwie dyrektywy unijne, stanowiące ramy prawne dla kontroli emisji lotnych związków organicznych na etapie pierwszym oraz drugim. Drugi etap redukcji emisji szkodliwych węglowodorów do atmosfery ma na celu zmniejszenie ilości ulatniających się do atmosfery szkodliwych par paliw podczas tankowania pojazdów silnikowych na stacjach paliw. Wymagania w tym zakresie określono w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/126/ WE, a następnie 2014/99/UE w sprawie odzyskiwania oparów paliwa na etapie II podczas tankowania pojazdów silnikowych na stacjach paliw. Wdrożenie wymagań dyrektywy do przepisów krajowych, a za tym nowelizacja ustawy o dozorcze technicznym sprawiły, że urządzenia do odzysku par paliw (zwane także VRS) na stacjach paliw zostały objęte dozorem technicznym.

Rok 2021 to już kolejny (po roku 2018, 2019 i 2020), w którym Urząd Dozoru Technicznego (UDT) wykonuje badania techniczne urządzeń do odzysku par paliw (VRS II) na stacjach paliw.

Rok 2021 to także już kolejny rok (po 2019 i 2020), w którym wszystkie stacje paliw (które podlegają badaniom VRS) powinny zostać zgłoszone do UDT celem przeprowadzenia ww. badań.

Ogólna liczba stacji paliw w Polsce od kilku lat pozostaje na stałym poziomie około 7600 stacji, z czego większość podlega przedmiotowym badaniom. Istotne jest, aby badania wykonywane przez UDT przebiegały sprawnie i w jak najmniejszym stopniu utrudniały funkcjonowanie stacji paliw.

- UDT dysponuje 24 laboratoriami mobilnymi wyposażonymi w sprzęt do badań systemów VRS II metodą mokrą oraz metodą suchą – dla systemów VRS opartych na elektronice BURKERT, GILBARCO, PETRONOVA, TOKHEIM.

- W strukturach UDT znajduje się aktualnie ponad 180 inspektorów posiadających uprawnienia do wykonywania ww. badań.

Tak więc zarówno technicznie, jak i organizacyjnie UDT jest przygotowany do realizacji zadań związanych z wykonywaniem wskazanych czynności. Potwierdzeniem powyższego jest realizacja badań urządzeń do odzysku par paliw, którą przedstawiamy poniżej.

UDT rozpoczął badania urządzeń do odzysku par paliw w drugiej połowie roku 2018. Obecnie po pewnych doświadczeniach, warto dokonać podsumowania oraz porównania stanu w odniesieniu do trzech lat.

UWAGA!

Przypomnienia także wymaga, że w przypadku, gdy wynik badania skuteczności urządzenia VRS II jest niezadowolający, wyda na zostanie decyzja administracyjna wstrzymująca eksploatację tego urządzenia, co w konsekwencji oznacza brak możliwości jego eksploatacji.

Ponowne badanie UDT wiąże się z koniecznością kolejnego zgłoszenia urządzenia do badań oraz z ponownym przyjazdem inspektora na badanie tego urządzenia. W rezultacie przedsiębiorca ponosi dodatkowe koszty związane z kolejnym badaniem UDT, a przede wszystkim dotyczy to wyłączenia urządzenia z eksploatacji do czasu otrzymania pozytywnej decyzji dopuszczającej urządzenie do eksploatacji.

2018-2019

Dla przypomnienia, w okresie od czerwca 2018 roku do końca czerwca 2019 roku ogólna liczba stacji paliw, na których UDT przeprowadzał badania systemów VRS II kształtowała się na poziomie nieznacznie przekraczającym **1 500**. Z kolei ogólna ilość urządzeń (tj. pojedynczych węży nalewczycy) poddanych badaniu przez UDT to ponad **16 500**. Z liczby tej około 4 proc. stanowiły urządzenia, których wynik był negatywny.

2019-2020

Dla porównania, w tym samym okresie w roku następnym (od lipca 2019 do końca czerwca 2020r.) ogólna liczba stacji paliw, na których UDT przeprowadzał badania systemów VRS II, wyniosła niemal **4 000** stacji. Natomiast ogólna ilość urządzeń (tj. pojedynczych węży nalewczycy) poddanych badaniu przez UDT to nieznacznie ponad **38 500**.

2020-2021

Z kolei wg stanu na koniec października 2021 roku, ogólna liczba stacji paliw, na których UDT przeprowadza badania systemów VRS II, to ponad **5 700** stacji, a ogólna ilość urządzeń (tj. pojedynczych węży nalewczycy) poddawanych badaniom przez UDT to około **48 500** sztuk.

PROGRES

Wzrost liczby stacji paliw (w ciągu ostatniego roku z około 4 000 do ponad 5 700), na których UDT wykonuje badania systemów VRS II, to efekt działań podjętych we wrześniu 2020 r. przez Oddziały Terenowe UDT, mających na celu dotarcie do tych przedsiębiorców prowadzących stacje paliw, którzy jeszcze nie zgłosili urządzeń do badań oraz przypomnienie o istniejącym obowiązku wynikającym z przepisów prawa.

Pomimo znacznego wzrostu liczby zgłaszanych urządzeń do badań w ciągu ostatniego roku, wyniki badań przeprowadzanych przez inspektorów UDT nie zmieniły się zasadniczo w stosunku do poprzednich lat. Zadowolone budzi fakt, że tylko niewiele ponad 1% zbadanych urządzeń stanowiły te, których wynik był negatywny.

Tak jak w ubiegłych latach, najczęstszą przyczyną badań kończących się wynikiem negatywnym było niestety niewłaściwe przygotowanie bądź brak przygotowania urządzenia do badania UDT. Chodzi tu głównie o brak uprzedniego sprawdzenia prawidłowości funkcjonowania urządzenia, ewentualnej naprawy czy kalibracji przeprowadzonej przez serwis lub samego właściciela stacji, o ile jest w stanie to samodzielnie wykonać.

Warto także zaznaczyć, że w okresie od lipca 2019 r. do końca sierpnia 2021 r. znaczna liczba urządzeń przechodziła już kolejne (nawet dwukrotnie) badanie techniczne i przed tym badaniem przedsiębiorcy prowadzący stację dołożyli starań, aby urządzenia były sprawne i wynik badań pozytywny. Pomimo ciągłego wzrostu liczby zgłaszanych urządzeń VRS II do badań (aktualnie liczba stacji paliw, na których UDT wykonuje badania, to ponad 5 700), biorąc pod uwagę, że ogólna ilość stacji w Polsce wynosi około 7 600, należy przypuszczać, że wciąż nie wszyscy przedsiębiorcy (z wyłączeniem tych, których stacje nie podlegają przedmiotowym regulacjom) zgłosili się do UDT celem przeprowadzenia badań. Należy podkreślić, że przedsiębiorca eksploatujący urządzenie do odzysku par paliw bez ważnych badań lub też eksploatuje ww. urządzenie wbrew decyzji wstrzymującej jego eksploatację, podlega sankcjom karnym wskazanym w ustawie o dozorze technicznym. Zatem przedsiębiorcy, którzy jeszcze nie zgłosili się do UDT z wnioskiem o przeprowadzenie badań urządzeń VRS na stacjach paliw, powinni to zrobić niezwłocznie.

SPRAWDZENIE I PRZYGOTOWANIE VRS

- Z kilkuletniego doświadczenia zdobytego podczas badań urządzeń VRS II od roku 2018 wynika, że zasadnym jest, aby przed badaniem przeprowadzonym przez UDT system VRS II był odpowiednio sprawdzony i przygotowany do badań.
- Dobrą praktyką jest również obecność serwisu w trakcie badania, który (o ile to będzie możliwe), wykona odpowiednie czynności celem zapewnienia prawidłowej pracy urządzenia.

Wspomnieć należy, że wymagania ustawy o dozorze technicznym obligują eksploatującego m.in. do zapewnienia, że urządzenia do odzysku par paliw spełniają wymagania w całym okresie eksploatacji.

